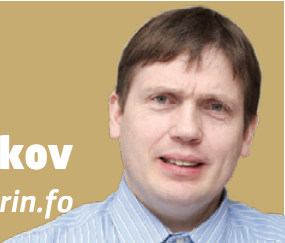

Hugskot og viðmerkingar – send sms til 225000

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov

eirikur@sosialurin.fo

LÍV SJÁTTANDI UM SJÁLVMORÐ

Tað var sera hjartanemandi at síggja sendingina í sjónvarpinum hjá Kringvarpinum í gjárkvøldið, »Tá liv-ið gerst ov tungt at liva«. Ein sending um eitt sera viðkvæmt evni, eitt tabuevni – um tað at doyggja fyri egnari hond.

Hetta er ikki eitt evni, sum vit dagliga varpa ljós á, og tí eitt mál, sum vit duga so illa at tosa um. Men talan er tó um eitt evni, sum hvørt ár, fleiri ferðir um árið, rakar nøkur okkara – og tá standa vit spyrjandi og óskiljandi eftir.

Men latin so væl í ein journalistiskan búna, sum Heini í Skorini megnaði í hesi sending, sum í myndum eisini var sera væl hepnad, so verður eitt mál sum sjálmorð gjørt

so viðkomandi og nærverandi, at vit øll kunnu seta okkum inn í ta sorg, ið slík vanlagna hevur við sær fyri tey, ið eftir sita.

Tá eitt menniskja kemur í ta støðu, at tað vil taka sítt egna liv, so eru djúpir sálarligir trupulleikar, sum vit neyðars menniskju illa duga at fata. Sjálvsagt ynskja vit alla ta tilbúgving, ið neyðug er. Men hetta snýr seg eisini um hjá okkum menniskjum at duga at skilja hvønn annan, duga at lurta og duga at fanga tey signal, ið kunnu vera ábendingar um, at eitthvørt er ávegis.

Vit hoyrdu mammuna tosa um neyðdyrnar, sum sonurin leyp ígjøgnum. Hon vísti virðiliga á, hvussu vit áttu at skipað viðurskifti-

ni hjá sálarsjúkum á ein virðiligari hátt. Vit hoyrdu dótttrina, sum segði, at hini børnini ikki skiltu, at mamma hennara var sjúk, tí »tað sá man ikkiuttaná...«. Og vit sóu systkini, sum erliga greiddu frá kenslunum, ið tey høvdu, eftir at bróðirin hevði tikið sítt egna liv. At tey settu sær viðkomandi spurningin, um tað var nakað, tey kundu gjørt fyri at broytt úrslitið. Og at enda sóu vit ungu kvinnuna greiða frá um tað at hava tunglyndi og sjálmorðstankar.

Hóast eitt sera tungt evni, ið elvir til djúpa sorg, so megnaðu øll fólkiní so lívsjáttandi at greiða frá støðu síni.

Sálarlæknin greiddi frá, hvussu sparringar á økinum skerja tæna-

na, sum vit veita sálarsjúkum. Tað er hugtungt at hoyra, hóast sparringar eyðvitað raka alt samfelagið. Men ein sending sum hendan varpar ljós á okkara heilsupolitikk á sálarfrøðiliga økinum – og tað kann bara verða

gott og gangligt.

Men bara tað at vit virðiliga, opið og erliga kunnu tosa um evnið – hetta tabuevni, er gott í sjálvum sær. Tí tað lærir okkum at lurta, viðra, aðra – og hjálpir okkum eisini at skilja hvønn annan. Tí tað er ringt at góðtaka, at eitt menniskja planleggur sína egna deyða og sína egnu jarðarferð.

Ein slík sending varpar týðandi og tiltrongt ljós á eitt torskilt evni, sum vit eiga at gera størri gætur, hóast vit ikki fáa svarið.

➤ Sendingin varpar týðandi ljós á torskilt evni

Seinastu sýningar av Tvazz um vikuskiftið

Leikbólkurin TVAZZ fer nú undir allarseinastu sýningar-nar av leikinum »Tey óndu«. Leikurin hevur verið væl vitjaður, og hava áskoðarar latið sera væl at. Evnið er kontroversielt og sum ein nevi beint inn í búkin: Tá børn drepa børn. Nógv hugsa sum so: »Hatta er so óhugnaligt. Hatta fari eg ikki til!!« ella kanska: »Eg orki ikki at síggja børn líða. Eg fari ikki!!!«

Jú, kanska væl skiljandi. Men spyrst tú tey, sum hava sæð leikin, er viðmerkingin heldur: »Hatta fer beint inn í magan, og inn í hjarta,

men sanniliga eisini til heilan. Tí kann hatta sodnast, hatta ræðuliga evni.« Ummælini í fjølmiðlum hava sum heild verið sera góð og jalig. Leikurin leggur upp til kjak. Spurningarnar, sum liggja beint fyri eru m.a.: »Hvussu hava okkara børn tað her í Føroyum?«

– Tora vit at blanda okkum uppí, um vit síggja eitt umsorganarsvikið barn?

– Kundi hetta hent í Føroyum?

Og tí hevur TVAZZ eisini skipað fyri kjaki aftan á sýningina onkur kvøld. Har eitt

fakfólk, eitt nú sosialráðgevar, sálarfrøðingar, barnavernd hava luttikið. Leikurin fær harvið eina lokala dimensjón. TVAZZ hevur eisini sýnt leikin fyri miðnámsskúlum við eftirfylgjandi orðaskiftið. Seinastu sýningar til »Tey óndu« verða nú um vikuskiftið 3., 4. og 5. februar klokkan 20 á Tjóðpalli Føroya. Eingin eykasýning verður, tí Tjóðpallurin fer undir venjingar av næsta leikverki sínum, siga tey í Tvazz.

Lesið eisini umrøðu hjá Ingvør í Haraldsstovu á síðu 16

➤ Er Bjørn í ferð við at knúsa Vinnuháskúlan?

JÁKUP SÍMUN SIMONSEN
KJAK Á SÍÐU 17

➤ Foreldur eiga part av barnansingargjaldi

BJARNI DJURHOLM
KJAK Á SÍÐU 20

Gylt høvi at vísa sín opinleika

Regina Hammer, tann nýggi ungi stjórin í Tryggingarfelagnum Føroyum hevur nú gylta høvið at vísa sín vilja til opinleika í sambandi við umboðsráðsvalið, sum nú stendur fyri durum.

Fleiri ferðir er víst á, at atkvøðugreiðslan bara er fyri eitt »lukkað selskap«. Vallutøkan er sera, sera lág, tí fólk tíma snøgt sagt ikki ta truplu leið at útvega sær atkvøðuseðil. Hinvegin hava nøkur fólk so góða atgongd til umsitingina hjá Tryggingini, at tey fáa tey at senda út atkvøðuseðlar til ávísar tryggingartakarar

– og soleiðis hava summi fólk framihjærætt at verða vald.

Ein órættvís skipan, má sigast.

Men fáar fyrirkur í Føroyum senda so nógv brøv út til síni viðskiftafólk, sum júst Tryggingarfelagið Føroyar, sum nú eisini eigur Eik Banka.

Tí er tað upplagt, at Ognarfelag Tryggingartakara – sum er aðalfundurin hjá Tryggingarfelagnum – sendir út atkvøðuseðlar til allar tryggingartakarar. Tá verður valið púra opið og erligt. Einkí roks og fjas.